

ЗАПОБИГТИ!

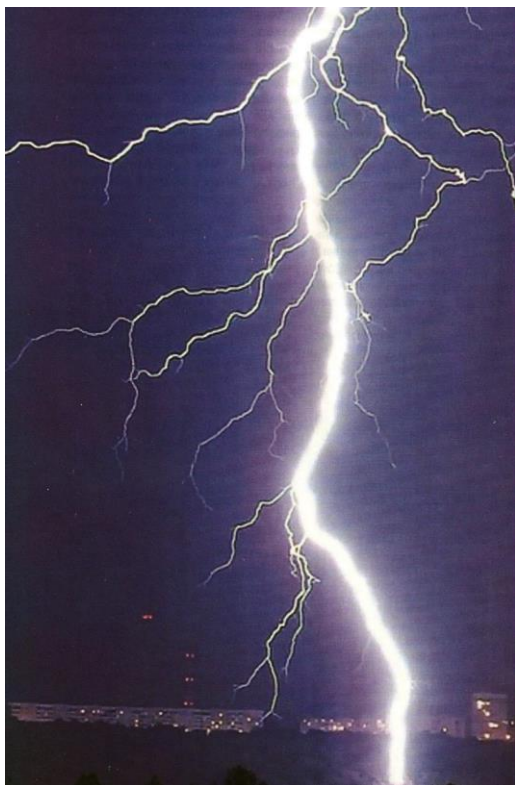
ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ОБЕРЕЖНО! БЛИСКАВКА

Враження блискавкою не досить часте явище. Блискавкою як правило уражаються люди, що перебувають на відкритому місці під час грози. Ураження обумовлене в першу чергу високою напругою та високою температурою. Блискавки бувають кульові та лінійні. Найбільш небезпечно залишатися на відкритому просторі. Цілком небезпечно можна перечекати зливу в автомобілі. Неможна ховатися від дощу під високими деревами особливо під тими які ростуть поодиноці. Найчастіше блискавка потрапляє в бук, дуб, тополь, сосну. Рідко блискавка потрапляє в березу і клен, майже ніколи не потрапляє у кущі, та низькі дерева. Не можна бігти під час грози, а якщо ви їдете в автомобілі, то необхідно стати і з салону автомобіля не виходити. Як правило в стоячий автомобіль і поїзд блискавка не потрапляє. Якщо ви знаходитесь у човні, негайно гребіть до берега. Небезпечно перебувати поряд

з металевими предметами. Небажано купатися під час грози. На відкритому просторі краще присісти у суху яму, траншею. Тіло повинно мати якнайменше точок дотику з землею. В приміщенні не рекомендується ховатися на горищі. Якщо у вашого радіоприймача або телевізора є індивідуальна антенна її необхідно вимкнути від приладів.

Невідкладна допомога ураженому блискавкою.

Якщо в потерпілого зупинилося серце, необхідно негайно розпочати непрямий масаж серця і штучне дихання. Транспортувати постраждалого необхідно на ношах, краще в положенні на боці у відділення реанімації де є хірург, невропатолог, терапевт, офтальмолог, отоларинголог.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
щодо дотримання правил пожежної безпеки в осінньо – зимовий
пожежонебезпечний період

Щорічно в нашій державі виникає біля 60 тис. пожеж. Тільки за 9 місяців 2010 року в Україні виникло 49 тис. 930 пожеж внаслідок яких загинуло 1822 людини, в тому числі 51 дитина. 1154 людини отримали травми.

Загальні збитки від пожеж за 9 місяців 2010 року склали біля 2-х мільярдів гривень. Щоденно в державі, в середньому, виникає 135 пожеж, на яких гине 7 людей та 4 людини отримують травми.

Як свідчить статистика, майже 80% пожеж виникають в житловому секторі.

Кожного року з настанням осінньо – зимового періоду стан протипожежного захисту в державі значно ускладнюється. В цей період виникає більше половини всіх пожеж від загальної річної кількості, а загибель людей становить понад 70% від загальної кількості.

Щоб зберегти своє життя та життя близьких вам людей
пам'ятайте:

- *Не допускайте використання для обігріву приміщень, несертифікованих та саморобних нагрівальних приладів та газових кухонних плит;*
- *В разі використання серійних нагрівальних пристроїв прослідкуйте за тим, щоб вони були встановлені таким чином, щоб уникнути перекидання, обмежте доступ до них дітей;*
- *Відстань від приладів електроопалення до горючих матеріалів і конструкцій має становити не менше 0,25 м.;*
- *Дотримуйтесь правил пожежної безпеки при використанні індивідуальних систем опалення та систем пічного опалення в будинках;*
- *Не залишайте без нагляду у разі виходу з приміщень увімкненні в електромережу нагрівальні прилади, телевізори, праски тощо;*
- *Намагайтеся уникнути перевантаження електричних мереж, не вмикайте одночасно побутові електроспоживачі значної потужності;*
- *Не допускайте застосування саморобних некаліброваних плавких вставок в запобіжниках електричного струму;*
- *Тримайте запальнички та сірники поза полем зору дітей та у недосяжних для них місцях. Діти віком від двох років здатні самотійно їх запалити. Ніколи не заохочуйте та не дозволяйте дітям бавитися зі сірниками і запальничками та вважати їх іграшками;*
- *Не паліть у ліжку!! Паління у ліжку – одна з головних причин смертельних випадків при пожежах в оселях!*

Пам'ятайте самі та навчіть своїх дітей, що постійне виконання заходів пожежної безпеки – запорука збереження людських життів та значних матеріальних цінностей!

У разі виникнення пожежі негайно телефонуйте 101!

ЗАПОБИГТИ!

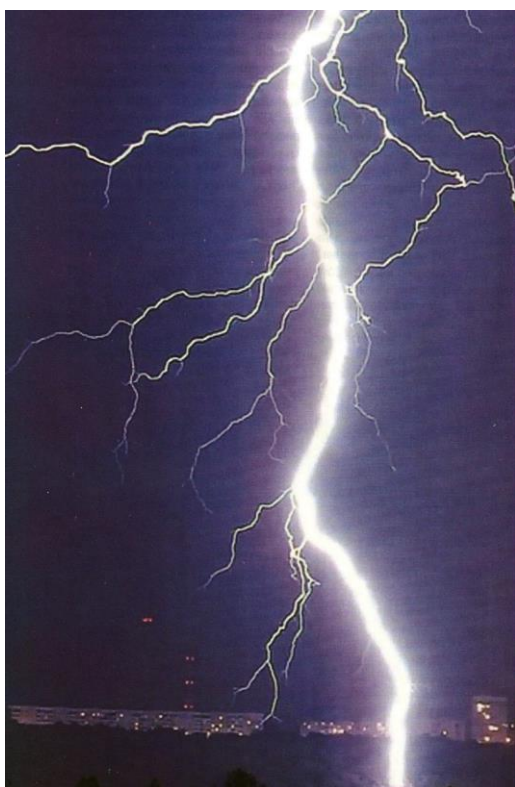
ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ОБЕРЕЖНО! БЛИСКАВКА

Під час грози небезпечно

- ховатися під високими деревами особливо під тими які ростуть поодиноці;
(найчастіше блискавка потрапляє в бук, дуб, тополь, сосну. Рідко блискавка потрапляє в березу і клен, майже ніколи не потрапляє у кущі, та невисокі дерева);
- залишатися на відкритому просторі;
- бігти під час грози;
- плавати по воді на човні або маломірних засобах;
- перебувати поряд з металевими предметами;
- купатися під час грози.
- торкатися електроприладів та електричних дротів;
- розмовляти по мобільному телефону.

Місця де можна сховатися

- на відкритому просторі краще присісти у суху яму, траншею. Тіло повинно мати якнайменше точок дотику з землею.
- ділянка землі яка знаходиться значно нижче на даній місцевості;
- місце під високовольтною лінією електропередач (там передбачене громовідведення);
- будівлі в яких встановлене заземлення.

Невідкладна допомога ураженому блискавкою.

Від своєчасності і правильності реанімаційних заходів, які повинні початися якнайшвидше, залежить життя потерпілого

Якщо в потерпілого зупинилося серце, необхідно негайно розпочати непрямий масаж серця і штучне дихання. Транспортувати постраждалого необхідно на ношах, краще в положенні на боці у відділення реанімації де є хірург, невропатолог, терапевт, офтальмолог, отоларинголог.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Правила організації купання дітей

1. Купання дозволяється в спеціально обладнаних місцях, визначених місцевими органами виконавчої влади, під наглядом дорослих (педагогів, керівників або батьків).
2. До купання допускаються групи дітей до десяти чоловік під наглядом одного відповідального, який вміє добре плавати і знає прийоми рятування на воді.
3. Біля місця купання має бути обладнаний медичний пункт, а в разі його відсутності купання має здійснюватись під наглядом медпрацівника.
4. Місця купання обладнуються рятувальними постами з рятувальними засобами. Крім того, в місцях купання дітей ретельно перевіряється дно аварійно-рятувальними службами, про що складається акт перевірки, вимірюється температура води і повітря.
5. Діти допускаються до купання після огляду лікарем.
6. Роздягання та одягання дітей проводиться під наглядом організатора купання (одяг викладається у рядки окремими купами).
7. До і після купання проводиться перевірка наявності дітей, шляхом шиккування їх в ряд у відповідності до своїх куп одягу.
8. Відповідальний за купання повинен: нагадувати дітям правила поведінки на воді до початку купання, увійти у воду першим (до дозволеної межі), а вийти останнім.
9. Дорослі зобов'язані постійно спостерігати за дітьми, що купаються.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Як діяти - якщо вас укусила гадюка

При укусі гадюкою не гайте час. Одразу телефонуйте до служби «швидкої допомоги» і повідомте, хто ви, де перебуваєте, що саме й коли з вами трапилося. До прибуття «швидкої» обмежте рухи, пийте багато води, уражену кінцівку підніміть трохи вгору, ранку продезінфікуйте, по можливості прикладіть щось холодне. Якщо виникає сильний біль або якщо у вас хворе серце чи вам властиві алергічні реакції вживайте відповідний знеболювальний або заспокійливий засіб. Ні в якому випадку не накладайте джгути, не надрізайте й не намагайтеся видавлювати кров. Відсмоктування отрути з ранки доцільно тільки у перші хвилини. А припалювання ранки ефективно тільки у разі укусу каракурта, та й то лише в перші півхвилини.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога

- 101 - Диспетчер ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Небезпека - Чадний газ!

У холодну пору року, с початком опалювального періоду, зростає небезпека отруєнь чадним газом.

Отруєння може статись під час роботи бензинових двигунів, при згорянні природного газу, при пожежах та на деяких промислових об'єктах. Велика кількість смертельних випадків відбувається у закритих приміщеннях з відсутньою вентиляцією, наприклад, в гаражах, а також в будівлях з пічним опалюванням, якщо заслінка труби зачиняється раніш ніж повністю

догорить паливо.

Ознаки та симптоми отруєння чадним газом

- головний біль, нудота;
- задуха;
- потьмарення свідомості;
- м'язова слабкість;
- червоний колір обличчя;
- тяжкий ступінь гострого отруєння чадним газом характеризується розвитком коматозного стану з порушенням серцевої діяльності й дихання;
- тривала дія чадного газу може привести до смерті.

Перша допомога при отруєнні чадним газом

- Дотримуйтесь принципів надання медичної допомоги при інгаляційних отруєннях.
- негайно викличте машину „швидкої медичної допомоги”.
- Рятівники не повинні перебувати під дією чадного газу тривалий час, пам'ятаючи, що звичайний протигаз не захищає від цього газу. Для надійного захисту потрібний гоппкалітовий патрон або ізолюючий протигаз.
- Кращий засіб лікування – тривале дихання киснем.
- При зупинці дихання та кровообігу – серцево-легенева реанімація.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області
- **57 – 52 – 10** - (факс ГУ МНС області)

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Для населення, яке проживає в 30-ти км зоні навколо ПУАЕС!

Проведення комплексу захисних заходів, дозволить виключити або зменшити можливість враження населення.

При отриманні інформації (сигналу) про радіоактивне забруднення необхідно :

1. Підготувати індивідуальні засоби захисту органів дихання (ватно-марлеві пов'язки, матерчані пов'язки, респіратори, протигази).
2. Приготуватись до евакуації (взяти з собою: особисті документи, гроші, одяг і невеликий запас харчів).
3. Сховатись у захисних спорудах або погребках, підвалах.
Якщо відсутні захисні споруди необхідно загерметизувати вікна і двері житлових приміщень.
П а м ' я т а й т е, укриття в загерметизованих приміщеннях знижує можливість забруднення в 30-50 разів.
4. Для попередження розвитку хвороби є надійні медикаментозні засоби – препарати йоду (йодистий калій, сойодін).
Прийняття йодистих препаратів знижує ступень враження організму в 100 разів.
Зберігаються препарати в ФАП (фельдшерсько-акушерські пункти), медичних амбулаторіях та у старших будинків, також знаходяться в індивідуальній аптечці АІ-2.
Доза йодистого препарату на добу – дорослі і діти понад 2 роки – 0,125 г (1табл.), діти до 2 років – 0,04г (1/3 табл.)
Приймаючи препарат запийте його чаєм, соком або водою.
5. Тварин і птахів необхідно укрити в приміщенні .
Виконуйте всі розпорядження місцевих органів влади і керівників ЦО.
Ждiть прибуття транспорту для евакуації.
Пам'ятайте, кожна людина підлягає організованій евакуації.
Будьте спокійні і стримані, не допускайте випадків паніки

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Що треба знати про А М І А К!

А М І А К – безбарвний газ з різким запахом нашатирного спирту. Твердіє при температурі мінус 78 °С, вдвічі легший від повітря. 10% розчин – це нашатирний спирт, 18-20% розчин – аміачна вода, яка використовується як добрива. Рідкий аміак використовується в холодильних машинах.

Дії на організм: Пари аміаку викликають пошкодження органів дихання, сильне серцебиття, сильно подразнюють слизову оболонку, шкіру, сверблячку та опіки шкіри, спричиняють різь в очах, виділення сліз. У випадку попадання рідкого аміаку на шкіру можливе обмороження.

П а м ' я т а й т е !

ЯК УНИКНУТИ УРАЖЕННЯ ВІД АМІАКУ?

Так, як аміак легший від повітря необхідно спуститись в яму. Захист органів дихання від аміаку забезпечують промислові фільтруючі, ізолюючі протигази, газові респіратори і протигази марки “КД” , респіратори РПГ-67-КД, РУ-60М-КД.

Коли концентрація аміаку невідома , роботи необхідно проводити в ізолюючих протигазах, для захисту шкіри використовуються захисні костюми, гумові чоботи та рукавиці.

При ураженні аміаком потерпілого треба винести на свіже повітря, перевозити в лежачому положенні, забезпечити тепло і спокій, давати дихати зволженим киснем .

Не робити штучне дихання.

Шкіру і очі промити водою протягом 15 хв. і 1% розчином борної кислоти.

Будьте обережні з аміаком!

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

**РЕКОМЕНДАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ, ЩО МЕШКАЄ В РАЙОНІ ТРАСИ
МАГІСТРАЛЬНОГО АМІАКОПРОВОДУ „УКРХІМТРАНСАМІАК”.**

Це небезпечно для життя !

Аміак – газ без кольору з різким подразнюючим запахом нашатирного спирту, у повітрі він парує.

При з'явленні запаху аміаку або оповіщенні про виникнення небезпек внаслідок аварії на трубопроводі необхідно як найшвидше відійти від траси під прямим кутом до лінії переміщення аміачної хмари на 1-2 км.

При появі сильного запаху аміаку необхідно притулити до носа і рота тканину (тканьову пов'язку), рясно змочену водою або столовим оцтом та вийти з хмари аміаку.

Якщо хмара застала вас у приміщенні, необхідно щільно зачинити вікна, двері і димарі, закрити щілини мокрими шматинами, двірні, віконні пройоми мокрими ковдрами і простирадлами, захистити органи дихання тканьовою пов'язкою, змоченою водою або столовим оцтом і не покидати приміщення до тих пір, поки не поступить повідомлення про те, що вміст аміаку в атмосфері знизився до безпечних границь.

Якщо хмара аміаку застала вас у полі і ви не встигли вийти із небезпечної зони, необхідно закрити рота і носа тканиною, краще всього змоченою водою, лягти на землю, прижатися до неї обличчям, намагаючись вдихати повітря від самої землі.

Після виходу із загазованої зони необхідно вдихати свіже повітря, теплі водяні пари (краще з додаванням оцту) і звернутися за медичною допомогою.

При попаданні різкого аміаку на шкіру або в очі, поперед всього необхідно рясно промити водою або 2% розчином борної кислоти не менш 15 хв. і звернутися за медичною допомогою.

Громадяни !

Суворе і точне дотримання правил поведінки в осередках ураження – Ваш обов'язок

Будьте обережні з аміаком!

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

БАТЬКИ, ПАМ'ЯТАЙТЕ!

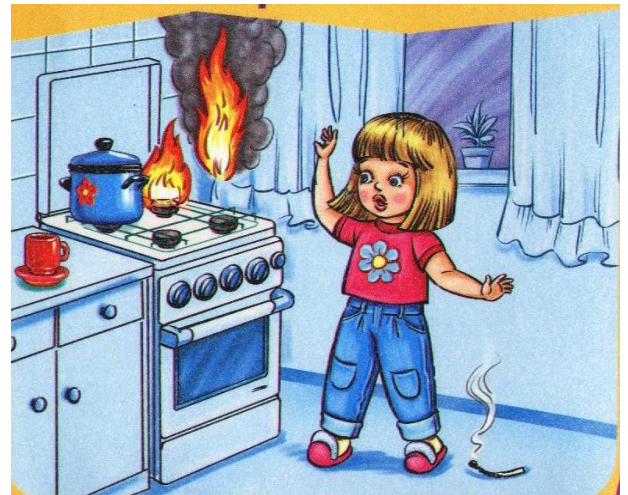
ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ВАШИХ ДІТЕЙ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС

- не залишайте дітей самих удома;
- не залишайте на видних місцях сірники та запальнички;

- не дозволяйте дітям користуватися газовими та електричними плитами;
- не дозволяйте дітям самостійно розпалювати газові котли та наглядати за ними;

- не залишайте увімкнутими в електромережу електронагрівальні та інші побутові пристрої без нагляду;
- не дозволяйте дітям самостійно розводити багаття;
- не дозволяйте сушити білизну та інші речі біля відкритого вогню.

Легковажне поводження дітей з вогнем, електроприладами, газом, незнання елементарних правил безпечної поведінки – першопричини сумних та трагічних наслідків.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Будьте обережні на льоду!

Перед тим як вийти на льод

- знайдіть для початку стежку або сліди на льоді. Якщо їх немає, позначте з берега маршрут свого руху.
- подивіться заздалегідь, чи немає підозрілих місць:
- лід може бути неміцним біля стоку води (наприклад, із ферми або фабрики);
- обминайте ділянки, покриті товстим прошарком снігу – під снігом лід завжди тонший;
- тонкий лід і там, де б'ють ключі, де швидкий плин або струмок впадає в річку;
- особливо обережно спускайтеся з берега: лід може нещільно з'єднуватися із сушею, можливі тріщини.
- візьміть з собою палицю для того, щоб перевірити міцність льоду. Якщо після першого удару палицею на ньому з'являється вода, лід пробивається, негайно повертайтеся на те місце, звідки Ви прийшли;
- ні в якому разі не перевіряйте міцність льоду ударом ноги. Інакше Вам доведеться з'ясовувати, наскільки добре Ви запам'ятали і засвоїли цю пораду ;
- пошукайте, чи немає вже прокладеної лижні, якщо Ви на лижах. Якщо немає і вам треба її прокласти, кріплення лиж відстебніть (щоб у крайньому випадку, швидко від них позбутися), палиці тримайте в руках, але петлі лижних палиць не кидайте на кисті рук. Рюкзак повісьте лише на одне плече, а краще волочіть на мотузці на 2-3 метри позаду;
- пробирайте лунки по різні боки переправи, щоб виміряти товщину льоду (рекомендується відстань між ними 5 метрів) і проміряйте їх;
- катайтеся на ковзанах лише у перевірених та обладнаних місцях;
- якщо лід почав тріщати і на ньому з'явилися характерні тріщини – негайно повертайтеся. не біжіть, а відходьте повільно, не відриваючи ступені ніг від льоду;
- зимова підлідна ловля риби потребує особливо суворого дотримання правил поведіння:
  - не пробивайте поруч багато лунок;
  - не збирайтеся великими групами на одному місці;
  - не пробивайте лунки на переправах;
  - не ловіть рибу поблизу вимоїн та занадто далеко від берега;
  - завжди майте під рукою міцну мотузку 12-15 метрів;
  - тримайте поруч з лункою дошку або велику гілку.

Якщо Ви провалилися на льоду річки або озера:

- широко розкиньте руки по крайкам льодового проїму та утримуйтеся від занурення з головою;
- намагайтесь не обламувати край льоду;

- вибравшись із льодового пролому, відкотіться, а потім повзіть в той бік, звідки Ви прийшли і де міцність льоду, таким чином, перевірена;
- якщо на ваших очах на льоду провалилася людина, негайно сповістіть, що йдете на допомогу. Підкладіть під себе лижі, дошку, фанеру і повзіть на них. Ремені, шарфи, дошка, жердина санки або лижі допоможуть врятувати людину. Кидати їх треба за 3-4 метри;
- подавши постраждалому підручний засіб порятунку, витягайте його на лід і повзіть з небезпечної зони. Потім укрийте його від вітру і якнайшвидше доставте в тепле місце, розітріть, переодягніть в сухий одяг і напоїть чаєм.

ПАМ'ЯТАЙТЕ :
ХОДИТИ НА ВОДОЙОМИ ПООДИНЦІ НЕБЕЗПЕЧНО !

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Буревій!

Гідрометеослужба попереджає населення про наближення урагану, бурі через засоби масової інформації

Після повідомлення про наближення урагану, бурі необхідно виконати. Укріпити споруди, будівлі, закрити двері, вікна, горища, прибрати предмети, які можуть травмувати людей, закрити тваринницькі і комірні приміщення, сільськогосподарських тварин перевести у приміщення, а в польових умовах перегнати у яри, долини. Вжити заходи для збереження техніки. Людей направити у захисні укриття.

Керівникам, вчителям та вихователям шкіл та дитячих садків рекомендується не проводити занять. Не відправляти дітей додому під час бурі. Не залишати дітей без нагляду.

Якщо ви їдете автомобілем – зупинитися, не залишайтеся в ньому, а виходьте і швидко ховайтеся у міцні будівлі або на дні будь-якого заглиблення.

Уникайте різноманітних споруд підвищеного ризику, мостів, естакад, трубопроводів, ліній електропередач, водойм, дерев, потенційно небезпечних промислових об'єктів.

Під час урагану, бурі небезпечними є розірвані електропроводи, уламки шиферу, черепиці, покрівельного заліза, тому потрібно якнайдалі відійти від небезпечних місць.

При виході з будинку слід бути обережним: остерігатися обірваних дротів від ліній електропередач, радіо, частин конструкцій та предметів, що нависають на будівлях, розбитого скла.

Не можна виходити на вулицю відразу після бурі, тому що через кілька хвилин шквал вітру може відновитися.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

О Б Е Р Е Ж Н О! **Вибухонебезпечні предмети!**

Після війни залишилось багато вибухонебезпечних предметів (авіаційні бомби, снаряди, інженерні та артилерійські міни, гранати, патрони та інше). Крім цього цей арсенал поповнюється боєприпасами, які не вибухнули на військових полігонах наших часів. На жаль, більш за все від них страждають та гинуть діти.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Знайдений боєприпас (або предмет, що схожий на нього) повинен знешкоджуватися тільки спеціалістами (піротехніками), не можна навіть торкатися до нього – це дуже небезпечно.

Після виявлення вибухонебезпечного предмету Ви зобов'язані:

- Зупинити будь які роботи в районі небезпечного місця;
- Обгородити місце знаходження вибухонебезпечного предмету;
- Ні в якому разі не чіпати підозрілий предмет;
- Організувати охорону небезпечного місця шляхом спостереження;
- Не допускати сторонніх осіб до небезпечного предмета доки не прибудуть спеціалісти;
- Повідомити про знахідку місцеві органи виконавчої влади, міліцію (телефон 02), військовий комісаріат, відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення.

Виконання цих положень збереже Вам і оточуючим здоров'я і життя!

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ОБЕРЕЖНО ЗСУВ

Статистика:

Очаківський р-н – 4 км² зсувів; Новоодеський р-н – 1 км² зсувів; Березанський р-н – 2 км² зсувів; Вознесенський р-н – 1 км² зсувів.

Зсув – це зміщення гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основою на більш низький гіпсометричний рівень.

Причиною зсуву може бути: перезволоження ґрунту дощовими опадами, таяння снігів, землетруси, підмив схилів та непередбачена діяльність людини (вибухові та земляні роботи, вирубка лісу на схилах нагорбів та інше).

Можливі небезпечні наслідки зсуву.

Руйнування житлових і виробничих будівель, потенційно-небезпечних об'єктів, інженерних та дорожніх споруд, магістральних трубопроводів та ліній електромереж, систем життєзабезпечення, а також травмування та загибель людей. Крім того, зсуви створюють умови для перекриття рік, внаслідок чого можуть виникати катастрофічні паводки.

Заходи з попередження небезпеки.

Уважно слухайте та вивчайте інформацію про обстановку, можливі місця та приблизні межі зсувів, а також інструкції про порядок дій у випадку загрози зсуву. Це особливо необхідно знати тим, хто має будівлі, розташовані: на узвищі, на схилах або біля підніжжя гір та нагорбів: навколо глибоких ярів.

Повідомте про появи ознак зсуву органи місцевого самоврядування та органи цивільного захисту. Ознакою зсуву є заклинювання дверей та вікон будівель, просочування води на зсувонебезпечних схилах та зміщення ґрунту.

Зберігайте спокій, уникайте паніки.

Дії під час зсуву:

- При отриманні інформації про дане стихійне лихо дійте залежно від рівня загрози та швидкості зміщення зсуву.
- Зберігайте спокій, уникайте паніки.
- Підготуйтеся до евакуації, з'ясуйте у місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування місце збору мешканців для евакуації.
- При наявності часу та незначній швидкості руху зсуву (декілька метрів на місяць), по можливості вивозьте своє майно у раніше налічене місце; відключите всі мережі постачання, щільно зачиніть вікна, двері, горищні люки і вентиляційні отвори; шиби, по можливості, захистіть віконницями або щитами.
- Дійте негайно! Терміново евакуюйтесь у безпечне місце при швидкості руху зсуву понад 0,5-1,0 метр на добу.

- Попередьте сусідів, надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку. Вони підлягають евакуації в першу чергу.
- Швидко одягніться, візьміть документи та зберіть найбільш цінні і необхідні речі, невеликий запас продуктів харчування на декілька днів, ліки, кишеньковий ліхтарик та радіоприймач на батарейках.
- Від'єднайте електроприлади від електромережі, вимкніть газ та систему нагрівання, загасить вогонь у печах.
- Не користуйтеся ліфтом, його може заклинити від перекосу будинку.
- Виведіть худобу на більш безпечну місцевість, а якщо нема часу, відчиніть хлів – дайте худобі можливість рятуватися.

- **Дії після зсуву:**

Зберігайте спокій, оцініть ситуацію. Допоможіть по можливості постраждалим, викличте медичну допомогу для тих, хто її потребує. Допоможіть при необхідності рятувальникам у відкопуванні та доставанні постраждалих із завалів.

Переконайтесь, що ваше житло не отримало ушкоджень. Будьте дуже обережні, може статися раптове обвалення.

Перевірте зовнішнім оглядом стан мереж електро-, газо- та водопостачання.

Перевірте, чи немає загрози пожежі. Не користуйтеся відкритим вогнем, освітленням, нагрівальними приладами, газовими плитами і не вмикайте їх до того часу, доки не будете впевнені, що немає витoku газу.

Не користуйтеся без потреби телефоном, щоб він був вільний для зв'язку з вами.

З'ясуйте у місцевих органах державної влади та місцевого самоврядування адреси організацій, які відповідають за надання допомоги потерпілому населенню. Маємо надію, що ці рекомендації вам не знадобляться, але у разі необхідності – використовуйте їх, можливо, це суттєво зменшить для вас небезпеку зсуву та його наслідки.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога

- 101 - Диспетчер ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Правила користування газовими приладами.

Перед включенням газових пристроїв провітріть приміщення і на весь час їх роботи квартиру залишають відчиненою.

Спочатку необхідно піднести вогонь до пальника і тільки після цього відкрити кран на газовому приладі.

Перш ніж запалити пальники духової шафи газової плити, необхідно провітрити її змахами дверцят духовки або залишити відкритою на 5-7 хвилин.

Під час установки на плиту посуду з широким дном необхідно підставити конфорку з високими ребрами, інакше згорання буде не повним.

Закінчивши користуватись газовими приладами, закрийте крани на опусах чи вентиль на балоні, а потім – крани на самих приладах.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

Для ремонту газового обладнання залучайте лише спеціалістів газового господарства.

Купуйте скраплений газ тільки в спеціалізованих підприємствах газового господарства.

Не допускайте до користування газовими приладами дітей та осіб, які не пройшли інструктаж з „Правил безпеки в газовому господарстві”.

Не вносьте зміни в конструкцію газових приладів.

Не використовуйте опломбовані чи відключені від газопостачання прилади.

Не порушуйте кріплення газових приладів і газопроводів.

Не перекривайте частково чи повністю димові та вентиляційні канали, не змінюйте їх конструкції.

Не підключайте і не переносьте самочинно газові установки в інші приміщення.

Не перевіряйте відкритим вогнем наявність виходу газу з газових приладів і газопроводів.

Якщо ви почули запах газу в приміщенні не включайте електричне світло і електроприлади.

**У ВСІХ ВИПАДКАХ НЕГАЙНО ТЕЛЕФОНУЙТЕ ПО
ТЕЛЕФОНУ „104”**

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 24 – 00 – 95; 67 – 49 – 40 - Миколаївгаз

- 101

- Диспетчер ГУ МНС області

- 24 – 71 – 01

- Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ОГОЛОШЕННІ ЕВАКУАЦІЇ!

Евакуація один із способів захисту населення вражаючих факторів надзвичайних ситуацій.

Евакуація - це вивезення і виведення робітників і службовців об'єктів, а також всього непрацездатного і незайнятого у виробництві населення.

Евакуйовані проживають у безпечних районах до особового розпорядження.

Безпечний район придатний для життєдіяльності район розміщення евакуйованого населення, який визначається рішенням відповідного органа виконавчої влади за межами зон можливого зруйнування, хімічного зараження, катастрофічного затоплення, масових лісових та торф'яних пожеж, а також небезпечного радіоактивного забруднення.

Евакуації підлягає населення, яке проживає в населених пунктах, що знаходяться у зонах можливого катастрофічного затоплення, небезпечного радіоактивного забруднення, хімічного зараження у районах виникнення стихійного лиха, аварій і катастроф, якщо виникає безпосередня загроза життю та здоров'ю людей.

У разі виникнення НС проводиться загальна або часткова евакуація населення тимчасового або безповоротного характеру.

Загальна чи часткова евакуація здійснюється рішенням Кабінету Міністрів України. В невідкладних випадках рішення на евакуацію приймає керівник місцевої влади або НЦО області (міста, району та ОГД).

Відповідальність за планування, організацію та проведення евакуації несе НЦО області (міста, району та ОГД).

Для проведення евакуації рішенням відповідних керівних органів створюються евакоорганами: евакокомісії всіх рівнів, збірні евакопункти, у безпечному районі – евакоприймальні пункти. Термін початку евакуації "Ч" + 4 години.

Рішенням НЦО ОГД створюється об'єктова комісія. Очолює комісію один із заступників керівника об'єкту

Про початок евакуації населення повідомляють на підприємствах, установах, навчальних закладах, а також через радіотрансляційну мережу і місцеве телебачення.

Для вивезення населення використовується залізничний, авто і водний транспорт використовується не тільки пасажирські залізничні потяги, судна,

баржі і платформи, пристосовані для перевезення людей вантажні автомобілі, самоскиди, автопричепи (тракторні теж).

У разі НС евакуація населення проводиться по територіальній ознаці від міць знаходження або мешкання населення.

У разі НС на радіаційно-небезпечних об'єктах евакуацію проводять в два етапи:

I етап – від міста мешкання (знаходження) людей до межі зони забруднення на проміжний пункт евакуації.

II етап – від межі зони забруднення до пункту розміщення евакуйованого населення в безпечних районах.

За кожним підприємством, установою, організацією, об'єктом закріплюється район або пункт розміщення .

Для евакуації населення із зон радіоактивного забруднення навколо АЕС визначається не менш як два райони для розміщення евакуйованого населення у протилежних напрямках з урахуванням переважаючого для цієї місцевості напрямку вітру

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Правильно користуйтеся електроприладами.

При використанні електроприладів виконуйте наступні правила:

Електронагрівальні прилади, настільні лампи, радіоприймачі, телевізори та інші побутові прилади вмикайте в електромережу лише через штепсельні з'єднання заводського виготовлення.

Перед увімкненням електроприладу до електричної мережі перевіряйте електричний шнур на цілісність.

Вмикайте електрошнур в електромережу, розетку тільки сухими руками.

Не дозволяйте дітям самостійно використовувати увімкнуті в електромережу електроприлади.

Замінюйте згорілі запобіжники тільки на запобіжники заводського виготовлення.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

Підключати до однієї електричної розетки декілька потужних електроспоживачів.

Застосовувати для захисту електромереж нестандартні запобіжники.

Заклеювати дроти шпалерами, обмотувати електролампи папером, тканиною або іншими опалювальними матеріалами.

Використовувати електропроводку та іншу електричну арматуру для підвішування яких не будь предметів.

Користуватися ушкодженими вимикачами, розетками.

Замінювати згорілі запобіжники при увімкнутих електроприладах.

Перевіряти наявність напруги руками.

Працювати з електричними шнурами під напругою.

Ремонтувати електроприлади, які увімкнуті в електромережу.

Залишати без нагляду увімкнуті в електричну мережу електричні нагрівачі.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога

- 101 - Диспетчер ГУ МНС області

- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

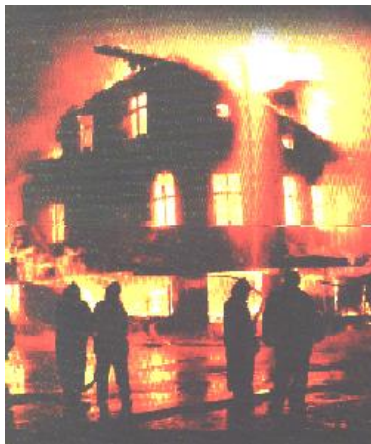
ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ОБЕРЕЖНО ПОЖЕЖА!

- Пожежа – це неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що поширюється у часі і просторі.
  - Щорічно в дим та попіл перетворюються цінності на мільярди гривень.
  - Внаслідок пожеж гине та страждає значна кількість людей.
  - Будь-яка пожежа починається з загорання, яке інколи може ліквідувати одна людина, якщо має відповідні навички та знає заходи поведінки під час пожежі.
- Коли виникла пожежа – рахунок часу йде на секунди, тому необхідно заздалегідь знати, де і які засоби пожежегасіння розміщуються та як ними користуватися.
  - Не панікуйте!
  - Відомо, що паніка серед людей навіть при невеличкій пожежі є причиною значних жертв.
  - **Під час пожежі остерігайтесь:** високої температури, задимленості та загазованості, обвалу конструкцій будинків і споруд, вибухів технологічного обладнання і приладів, падіння обгорілих дерев і провалів
- Небезпечно входити в зону задимлення*

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ОБЕРЕЖНО ПОЖЕЖА!

- Пожежа – це неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що поширюється у часі і просторі.
- Щорічно в дим та попіл перетворюються цінності на мільярди гривень.
- Внаслідок пожеж гине та страждає значна кількість людей.
- Будь-яка пожежа починається з загорання, яке інколи може ліквідувати одна людина, якщо має відповідні навички та знає заходи поведінки під час пожежі.
- Коли виникла пожежа – рахунок часу йде на секунди, тому необхідно заздалегідь знати, де і які засоби пожежегасіння розміщуються та як ними користуватися.
- Не панікуйте!
- Відомо, що паніка серед людей навіть при невеличкій пожежі є причиною значних жертв.
- **Під час пожежі остерігайтесь:** високої температури, задимленості та загазованості, обвалу конструкцій будинків і споруд, вибухів технологічного обладнання і приладів, падіння обгорілих дерев і провалів

Небезпечно входити в зону задимлення

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога

- 101

- Диспетчер ГУ МНС області

- 24 – 71 – 01

- Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Землетрус

Як підготуватися до землетрусу

- Заздалегідь продумайте план дій під час землетрусу.
- Поясніть членам своєї родини як вони повинні діяти під час землетрусу.
- Держіть в зручному місці документи, гроші, ліхтарик.
- Приберіть ліжка від вікон та наружних стін.
- Надійно закріпіть шафи, полки та стелажі в квартирі.
- Приберіть важкі предмети з верхніх полок та антресолей.
- Небезпечні речовини (хімікати, легкозаймані речовини) зберігати в надійних ізольованих місцях.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Землетрус

Як діяти під час землетрусу

- Швидко вийдіть з будинку.
- На вулиці не стійте поблизу будівель, ліній електропередач, трубопроводів мостів та естакад.
- Якщо Ви не встигли вийти з будинку, станьте в безпечне місце : біля внутрішньої стіни, в двірний отвір в несучій стіні.
- Можна сховатись під стіл та закрийте обличчя руками щоб уникнути пошкоджень від кусків штукатурки та скла.
- Тримайтесь якомога далі від вікон та скляних перегородок.
- Неплигайте з вікон та балконів.
- Якщо ви опинилися в натовпі людей не рухайтесь проти натовпу, застебніть одержу, зігнуті руки прижміть до грудей крестообразно.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Допомога потерпілим під час пожежі

- перед тим, як увійти у приміщення, що горить, накритися мокрою ковдрою, будь-яким одягом чи щільної тканиною;
- відчиняйте обережно двері в задимлених приміщеннях, щоб уникнути займання від великого потоку свіжого повітря;
- в сильно задимленому приміщенні слід рухатися поповзом або пригинаючись;
- для захисту від чадного газу треба дихати через заволожену тканину;
- у першу чергу рятуйте дітей, інвалідів та старих людей;
- пам'ятайте, що маленькі діти від страху часто ховаються під ліжко, в шафі та забиваються в куток;
- виходити з епіцентру пожежі необхідно в той бік, звідки віє вітер;
- побачивши людину, на якій горить одяг, зваліть її на землю та швидко накиньте на неї пальто, плащ або будь-яку ковдру чи покривало (бажано зволожені) і щільно притисніть до тіла при потребі викличте медичну допомогу;
- якщо загорівся ваш одяг, падайте на землю і перевертайтеся, щоб збити полум'я, в жодному разі не біжіть – це ще більше роздуває вогонь;
- під час гасіння пожежі використовуйте вогнегасники, пожежні гідранти, а також воду, пісок, землю, кошму, ковдри та інші засоби, придатні для гасіння вогню;
- бензин, газ, органічні мастила та розчинники, що загорілися, гасити тільки за допомогою пристосованих видів вогнегасників, засипайте піском або ґрунтом, а якщо осередок пожежі невеликий, накрийте його азбестовим чи брезентовим покривалом, зволоженою тканиною чи одягом;
- якщо горить електричне обладнання або проводка, вимніть рубильник, вмикач або електричні пробки, а потім починайте гасити вогонь

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога

- 101 - Диспетчер ГУ МНС області

- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

**ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ**

Пожежа застала вас у приміщенні

- ви прокинулися від шуму пожежі і запаху диму, не сідайте у ліжку, а скотіться з нього просто на підлогу;
- повзвіть по підлозі, під хмарою диму до дверей вашого приміщення, але не відчиняйте їх одразу;
- обережно торкніться до дверей тильною стороною долоні, якщо двері не гарячі, то обережно відчиніть їх та швидко виходьте;
- якщо двері гарячі - не відчиняйте їх, дим та полум'я не дадуть змоги вам вийти;
- щільно зачиніть двері, а всі щілини і отвори заткніть будь-якою тканиною, щоб уникнути подальшого проникнення диму, та повертайтеся повзком у глибину приміщення і вживайте заходів до порятунку;
- присядьте, глибоко вдихніть повітря, відчиніть вікно, висуньтеся та гукайте: **"Допоможіть пожежа!"**
- ви не взможі відчинити вікно – розбийте віконне скло твердим предметом та приверніть увагу людей, які можуть викликати пожежну команду;
- якщо ви вибралися через двері, зачиніть їх і повзком пересувайтесь до виходу з приміщення;
- обов'язково зачиніть всі двері;

- під час пожежі заборонено користуватися ліфтами;
- якщо ви перебуваєте у висотному будинку, не біжіть у них крізь вогонь, а користуйтеся можливістю врятуватися на доху будівлі;
у всіх випадках, якщо ви в змозі, зателефонуйте "01" і викличте пожежну команду.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Будьте обережні з грибами!

Збираючи гриби чи купуючи на ринку необхідно суворо дотримуватися основних правил, щоб уникнути помилок, які можуть привести до отруєння:

1. Збирайте (купуйте) лише ті гриби, про які ви точно знаєте, що вони їстівні.
2. Не споживайте сирі гриби.

3. Не збирайте (купуйте) і не їжте тих грибів, які біля основи ніжки мають клубнеподібне потовщення з піхвою.

4. Не збирайте гриби поблизу транспортних магістралей та на промислових пустирях на смітниках та хімічних та радіаційно-небезпечних зонах.

5. Деякі гриби (зеленушка, синяк-дубовик) можуть бути отруйними взаємодіючи з алкоголем.

6. Значна кількість грибів які до цього часу вважалися їстівними містять мікрози ядовитих речовин.

7. При збиранні (купівлі) печериць звертайте увагу на колір пластинок. Не беріть печериці, які мають білі пластинки – це пластинки отруйної блідої поганки, за зовнішнім виглядом схожої на печерицю.

8. Усі гриби перед готуванням слід прокип'ятити 10-15 хвилин, а відвар вилити.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБИГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ОБЕРЕЖНО ПОЖЕЖА!

Під час пожежі недопустимо:

- Боротися з вогнем самостійно, не викликаючи пожежних;
- Гасити водою електроприлади що спалахнули, не вимкнувши їх з електромережі (можна отримати враження електрострумом)
- Відчиняти вікна та двері щоб випустити дим (горіння посилиться із-за притоку повітря);
- Користуватися ліфтом коли полум'ям вже охоплено значну площу будівлі;
- Намагатися вийти через задимлений коридор (дим токсичний, розігріте повітря може обпекти легені);
- Спускатись по водовідвідних трубах або використовувати простирадла та мотузки (падіння майже завжди гарантовано);
- Плигати з вікон (вище 3-го поверху кожний другий стрибок смертельний)

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога

- 101 - Диспетчер ГУ МНС області

- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
Дії при запаху газу у приміщенні

П а м ' я т а й т е !

Якщо Ви відчули запах газу у приміщенні, де встановлені газові прилади:

- негайно перекрийте вентиля на цих приладах і крани подачі газу перед ними;
- виведіть людей із загазованих та сусідніх приміщень;
- організуйте провітрювання приміщень, відчиніть вікна та двері;
- викличте аварійну службу газу за телефоном "04" ;

з прибуттям бригади аварійної газової служби дійте за її вказівками

При виникненні пожежі в приміщенні:

- негайно перекрийте вентиля на газових приладах і крани подачі газу перед ними;
- повідомте аварійні служби газу;
- організуйте гасіння пожежі, сповістити пожежну охорону за телефоном "01" ;
- надайте першу медичну допомогу потерпілим, при необхідності викличте швидку медичну допомогу за телефоном "03" або "01".

Будьте обережні з Г А З О М !

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Дії у період повеней, паводків та підтоплень!

Будьте обережні у період повеней, паводків та підтоплень!

Територія Миколаївської області характеризується досить густою гідрологічною сіткою. Після снігопадів та дощу можливе підняття води вище звичайного рівня і затоплення значної частини суші.

Щорічно внаслідок повеней, паводків та підтоплень руйнуються будівлі, виникає загроза життю людей, тварин, знищуються матеріальні цінності.

П а м ' я т а й т е !

При отриманні попередження про загрозу затоплення, треба виходити в безпечне (підвищене) місце. При наявності часу необхідно вжити заходи для рятування майна і матеріальних цінностей, перенести їх в безпечне місце, а людям слід зайняти верхні поверхи, горища, дахи будинків.

Використовувати наявні плаваючі засоби або підручні матеріали – колоди, дошки, бочки тощо.

Опинившись у воді, зняти важкий одяг, взуття, скористатись плаваючими поблизу або підвищеними над водою предметами і чекати

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Пожежа в салоні транспорту!

Громадяни! Якщо в салоні транспорту (автобуса, тролейбуса, трамвая) відбулася пожежа:

- По-перше, негайно сповістити про це водія, не забувайте, що його увага звернута, головним чином, на дорогу.
- По-друге, відчиніть двері кнопкою аварійного відкриття дверей.
- Якщо це не вдається, а салон наповнюється димом, розбийте бокові вікна (тримаючись за поручні, підтягніться і вдарте обома ногами у кутик віконного скла) або відчиніть їх як аварійні виходи згідно з інструкцією (наприклад, за допомогою спеціального вмонтованого шнура).
- По-третє, по можливості самі гасіть полум'я за допомогою вогнегасника, якщо він є в салоні, або накривши верхнім одягом осередок загоряння.
- Як і при будь-якій пожежі, у громадському транспорті треба всіма способами боротися з панікою, рятувати в першу чергу дітей і тих, хто не може сам про себе подбати.
- Не юрміться біля дверей, якщо там утворилася давка, краще вибийте вікно.
- Захистіть від диму рот і ніс хустинкою, шарфом, рукавом, полою куртки (пальто).
- Перша небезпека при такій пожежі - отруйні гази від пластику; інколи достатньо кілька разів їх вдихнути, щоб знепритомніти.
- Вибравшись із салону, що горить, одразу ж допоможіть іншим.
- При цьому будьте обережні з металевими частинами в трамваї і тролейбусі – вони можуть виявитися під напругою через обгорілу ізоляцію.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Обережно ожеледиця

Ожеледиця – це тонкий прошарок льоду на поверхні землі, який утворюється в результаті похолодання після дощу або замерзання мокрого снігу.

Як можна зменшити ризик травм у ожеледицю:

- Кращим для льоду є взуття з підошвами на мікропористій чи іншій м'якій основі та без великих каблуків.
- Підготуйте взуття, прикріпіть на каблуки металеві набійки або поролон.
- На суху підошву наклейте лейкопластир або ізоляційну стрічку.
- Ходить не поспішаючи наступаючи на всю підошву.
- Не тримайте руки в кишенях.
- Посковзнувшись - швидко присядьте щоб знизити висоту падіння, згрупуйтеся та щільно притуліть підборіддя до грудей щоб уникнути удару потилицею об землю під час падіння.
- Обходьте металеві кришки люків.
- Тримайтесь ближче до середини тротуару.
- Не ходіть з самого краю проїжджої частини дороги.
- Небезпечні прогулянки в ожеледицю в нетверезому стані.
- Виходячи на прогулянку беріть кийок або палицю.
- Людям похилого віку краще в "слизькі" дні взагалі не виходити з будинку.
- Прогулянки вагітних жінок в ожеледицю без супроводження небезпечні для здоров'я.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ПРАВИЛА ПОВЕДИНКИ У ПОБУТІ

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 24 – 71 – 01 - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
Дії при Пожежі в лісі

Масові пожежі можуть виникати в спеку та при посухах від ударів блискавок, необережного поводження з вогнем, очищення поверхні землі випалюванням сухої трави та інших причин.

Як діяти , якщо ви опинилися в осередку пожежі:

- не панікуйте та не приймайте поспішних , необдуманих рішень;
- не тікайте від полум'я, що швидко наближається у протилежний від вогню бік, а долайте вогонь проти вітру, закривши голову і обличчя руками;
- з небезпечної зони, до якої наближається полум'я, виходьте швидко, перпендикулярно напрямку поширення вогню;
- якщо втекти від пожежі неможливо, то вийдіть на відкриту місцевість чи галявину, ввійдіть у водойму або накрийтеся мокрим одягом і дихайте повітрям , що знаходиться низько над поверхнею землі – повітря тут менш задимлене рот і ніс прикривайте одягом чи шматком будь-якої тканини.
- після виходу з епіцентру пожежі повідомте місцеву адміністрацію та рятувальну службу про місце, розміри й характер пожежі.

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Як загасити полум'я невеликих пожеж в лісі та степу

- гасити полум'я невеликих низових пожеж можна, забиваючи полум'я гілками листяних порід дерев, заливаючи водою, закидаючи вологим ґрунтом та затоптуючи ногами;
- під час гасіння пожежі не відходьте далеко від доріг та просік, тримайте в полі зору інших учасників гасіння пожежі, підтримуйте з ними зв'язок за допомогою голосу;
- особливо будьте обережні у місцях торф'яних пожеж, враховуйте, що там можуть створюватися глибокі вирви, тому пересувайтесь, перевіряючи палицею глибину шару, що вигорів;
- після виходу з епіцентру пожежі повідомте місцеву адміністрацію та рятувальну службу про **місце, розміри й характер пожежі.**

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- **103; 21 – 41 – 13** - Швидка медична допомога
- **101** - Диспетчер ГУ МНС області
- **24 – 71 – 01** - Оперативний черговий ГУ МНС області

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

**ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
ОБЕРЕЖНО ЗСУВ**

На території м. Очаків та Очаківського району існує небезпека виникнення зсувів.

Зсув – це зміщення гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основою на більш низький гіпсометричний рівень.

Можливі небезпечні наслідки зсуву.

Руйнування житлових і виробничих будівель, інженерних та дорожніх споруд, магістральних трубопроводів та ліній електромереж, систем життєзабезпечення, а також травмування та загибель людей.

**Заходи з попередження
небезпеки.**

- Не розміщуйтеся на відпочинок поблизу від круч та під високими схилами берега.
- Не підкопуйте схили та не підходьте близько до обриву.
- Не залазьте в отвори які утворилися під обривами в результаті дії хвиль.
- Не залишайте дітей без нагляду.
- Не переходьте межі позначених небезпечних ділянок.

Уважно слухайте інформацію про можливі місця та приблизні межі зсувів, а також інструкції про порядок дій у випадку загрози зсуву.

Повідомте про появи ознак зсуву органи місцевого самоврядування та органи цивільного захисту. Ознакою зсуву є зміщення ґрунту.

Дії під час зсуву:

- Дійте негайно! Швидко одягніться, візьміть документи та зберіть найбільш цінні речі. Терміново евакуюйтесь у безпечне місце.
- Дійте залежно від рівня загрози.
- Попередьте сусідів, надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку.
- Зберігайте спокій, уникайте паніки.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
Обережно Сонячний тепловий удар

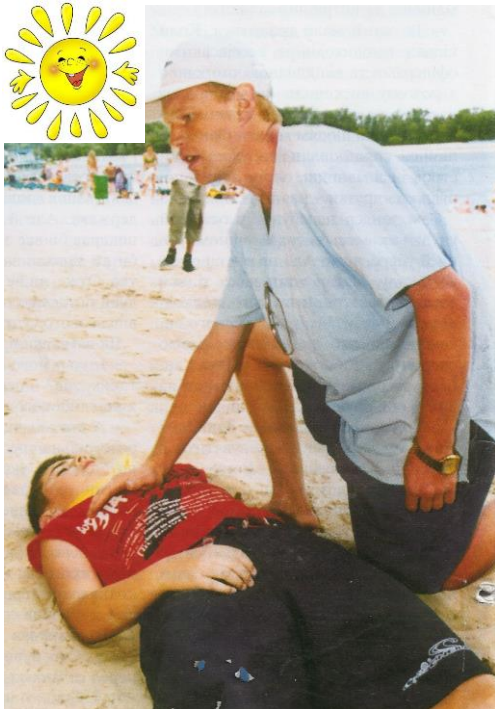
Внаслідок перегрівання організму і надмірного припливу крові до голови погіршується загальний стан людини

Ознаки перегрівання організму:

- відчуття втоми, головний біль, запаморочення, нудота, спрага;
- шум у вухах, задишка, прискорене серцебиття (інтенсивно червоніє обличчя, можлива носова кровотеча).

Якщо в цей час вжити необхідні заходи, можна уникнути тяжких наслідків.

Небезпека сонячного теплового удару збільшується при фізичному навантаженні та нестачі води. Організм не встигає охолоджуватися і швидко перегрівається.

Допомога потерпілому:

- потерпілого покласти в тінь або в прохолодне приміщення, зняти одяг придати тілу напівсидячи положення;
- прикласти холодні компреси на голову, шию, груди, можна обгорнути тіло мокрим простиралом;
- напоїти холодною, трохи підсоленою водою, пити невеликими ковтками кожні 3-5 хвилин;
- якщо потерпілий втратив свідомість покласти на бік;
- якщо спостерігається аритмія органів дихання робити штучне дихання.

Охолодження не повинно бути різким і швидким
В усіх випадках перегрівання організму терміново викликати лікаря

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Правила поведінки на воді

Перед тим як зайти в воду переконайтесь:

- що під водою немає зайвих предметів (каміння, уламків металевих брухту, будівельних конструкцій, сміття, водоростей);
- купайтесь краще там, де є рятувальні служби;
- якщо ви напідпитку, будьте обережні ви можете переоцінити свої сили;
- вибирайте для купання місце віддалене від маршруту руху плавзасобів.

Під час купання:

- зайшовши у воду, постійте, поки тіло адаптується до температури води;
  - не запливайте за попереджувальні буї, не підпливайте до будь-яких суден та інших плавзасобів;
  - особливо слідкуйте за дітьми: їхня поведінка у воді не передбачувана;
  - не стрибайте у воду з непризначених для цього споруд та об'єктів, особливо з недослідженим дном;
  - не запливайте далеко від берега, переохолодження – головна причина трагічних випадків;
  - ніколи не плавайте наодинці;
  - до плавок потрібно прикріпляти шпильку, якщо далеко від берега судомат зведе руку чи ногу, укол шпилькою допоможе відновити еластичність м'язів;
- Безпечніше відпочивати на воді у світлу частину доби. Купатися дозволяється в спокійну безвітряну погоду при температурі води не менше +18, повітря не нижче +24.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Як уникнути трагедії на воді.

Варто пам'ятати, що основними умовами безпеки є правильний вибір і обладнання місць для купання; навчання дорослих та дітей плаванню, суворе дотримання правил поведінки під час купання і катання на плавзасобах, постійний контроль за дітьми у воді з боку дорослих. Відпочинок на воді допускається

тільки у спеціально відведених місцевими органами влади та обладнаних для цього місцях. Безпечніше відпочивати на воді у світлу частину доби. Купатися дозволяється в спокійну безвітряну погоду при температурі води не менше +18, повітря не нижче +24.

Не лізьте у воду в незнайомому для вас місці, уникайте води із швидкою течією, не заходьте у воду напідпитку, ніколи не плавайте наодинці, особливо якщо не впевнені у своїх силах; купаючись на "дикому пляжі" чи у незнайомому місці – не пірнайте з берега, гірки, дерева; у воду слід входити неспішно, обережно пробуючи дно ногою; купатися краще там, де є рятувальні служби; особливо слідкуйте за дітьми: їхня поведінка у воді не передбачувана; до плавок потрібно прикріпляти шпильку, якщо далеко від берега судом зведе руку чи ногу, укол шпилькою допоможе відновити еластичність м'язів; утримуйтеся від далеких запливів: переохолодження – головна причина трагічних випадків. На рівнинних річках є багато ям і вирів. Вони підступно зустрічаються біля піщаних кос, під берегом, де особливо любляють купатися діти.

На морі треба завжди зважати на хвилі, які можуть перевернути людину при вході у воду. Не намагайтеся плисти проти хвилі. Варто бути обережними біля водорізів. Не пірнайте з них, бо можна впасти – вони дуже слизькі від водоростей. Не запливайте за буйки! Великою бідою може обернутися пірнання на мілководді або в незнайомих місцях. У таких випадках можливі травми шийного відділу хребта з пошкодженням спинного мозку.

Якщо човен перевернувся, головне не розгубитися. Навіть коли перекинувся, він і тоді ще певний час тримається на воді, отже, треба зберігати спокій, і до прибуття рятувальників триматися за човен, штовхаючи його до берега. Той, хто добре вміє плавати, у першу чергу повинен допомогти тому, хто не вміє, підтримувати його на плаву. Рятувати треба спочатку одного потопуючого, а потім іншого, допомогти вплав одночасно кільком людям неможливо. Під час катання дітей необхідна присутність дорослого в кожному човні. Він мусить уміти керувати судном, добре плавати, знати прийоми надання невідкладної допомоги постраждалим на воді. Основною причиною загибелі людей на воді є страх. У більшості випадків тонуть люди, котрі вміють плавати, і з самовпевненістю запливають далеко від берега. Там вони можуть потрапити у потік холодної води. Тоді починає зводити ноги і хапає корч. У цій ситуації головне – не злякатися. Треба зануритися у воду і сильно потягти рукою на себе ступню за великий палець.

ЗАПОБІГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Пожежа в салоні транспорту!

Громадяни! Якщо в салоні транспорту (автобуса, тролейбуса, трамвая) відбулася пожежа:

- По-перше, негайно сповістити про це водія, не забувайте, що його увага звернута, головним чином, на дорогу.
- По-друге, відчиніть двері кнопкою аварійного відкриття дверей.
- Якщо це не вдається, а салон наповнюється димом, розбийте бокові вікна (тримаючись за поручні, підтягніться і вдарте обома ногами у кутик віконного скла) або відчиніть їх як аварійні виходи згідно з інструкцією (наприклад, за допомогою спеціального вмонтованого шнура).
- По-третє, по можливості самі гасіть полум'я за допомогою вогнегасника, якщо він є в салоні, або накривши верхнім одягом осередок загоряння.
- Як і при будь-якій пожежі, у громадському транспорті треба всіма способами боротися з панікою, рятувати в першу чергу дітей і тих, хто не може сам про себе подбати.
- Не юрміться біля дверей, якщо там утворилася давка, краще вибийте вікно.
- Захистіть від диму рот і ніс хустинкою, шарфом, рукавом, полою куртки (пальто).
- Перша небезпека при такій пожежі - отруйні гази від пластику; інколи достатньо кілька разів їх вдихнути, щоб знепритомніти.

- Вибравшись із салону, що горить, одразу ж допоможіть іншим.
- При цьому будьте обережні з металевими частинами в трамваї і тролейбусі – вони можуть виявитися під напругою через обгорілу ізоляцію.

**БЕРЕЖІТЬ СВОЄ
ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!**

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

Свинячий грип А(Н1N1)

Оперативний штаб Міністерства охорони здоров'я України для того щоб мінімізувати захворювання людей на Грипп А(Н1N1)

РЕКОМЕНДУЄ:

- Намагайтеся не відвідувати людних місць, уникайте користування громадським транспортом, перебування поряд з людьми з ознаками респіраторної інфекції – нежиттю, кашлем, по черво-нілими очима.
- Необхідно носити чотирихшарову марлеву пов'язку або хірургічну маску.
- У випадку, якщо Ви менше, ніж 10 днів тому повернулись з країни, де зафіксовані випадки хвороби, будьте особливо уважні до свого здоров'я, при появі симптомів ОРВІ – **температури, кашлю, нежиті, порушень функції кишківника та м'язових болей – негайно звертайтеся до лікаря.**
- Якщо після повернення Ваших рідних та близьких із-за кордону у них виникнуть симптоми застуди або респіраторної інфекції – негайно ізолюйте хворого в окремі кімнаті та контактуйте з ним лише в марлевій масці, викличте лікаря.
- Рекомендується мінімізувати контакти з хворими свинями, повідомляти відповідні медичні служби про хворих тварин. Необхідно дотримуватись особистої гігієни під час будь-яких кон-тактів з тваринами і особливо – під час забиття і відразу після забиття, щоб запобігти контакту із збудниками хвороби. Білування туші не повинно застосовуватись до хворих тварин чи тва-рин, які померли від захворювання. Немає даних про зараження хворобою при вживанні в їжу належним чином обробленого і приготовленого м'яса свиней або виробів з нього. Вірус гине під час кулінарної обробки при температурі +70°C.
- Хвороба передається переважно повітряно-крапельним шляхом, тому необхідно виконувати санітарно-протиепідемічний режим, передбачений при епідеміях респіраторних інфекцій. Коли Ви кашляєте або чхаєте, прикривайте ніс і рот одноразовою серветкою або платком, мийте руки з милом, особливо після того, як Ви кашляли або чхали. У випадку, коли не-можливо часто мити руки, користуйтеся спиртовими вологими серветками, які після використання потрібно викинути. Намагайтеся не доторкатись до очей, носа або рота, особливо якщо перебуваєте в громадських місцях. Частіше провітрювайте приміщення. Гаряча телефонна лінія в Міністерстві охорони здоров'я України з питань профілактики і лі-кування **Грипу А(Н1N1) - 8 044 200 07 80.**

Незвичним для інфекцій грипу є той факт, що новий вірус вражає в першу чергу молодих до-рослих, а не дітей та людей похилого віку, як це типово для інших видів грипу. Як зазначає [The Daily Mail](#), у зоні ризику - здорові молоді люди у віці 25-45 років

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

Телефони виклику рятувальних служб:

- 103; 21 – 41 – 13 - Швидка медична допомога
- 101 - Диспетчер ГУ МНС області
- 36-90-18 - Телефон ЛШМД
- 41-75-55 - Обласна СЕС
- 41- 75-58 - Епідеміологічний від.

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
ПРАВИЛА НАДАННЯ першої медичної допомоги постраждалим

Не нашкодь

Важливо знати не тільки правила надання першої медичної допомоги постраждалим, а і те що не можна робити щоб не зашкодити.

Неможна:

- переносити постраждалого на другу місце, якщо в цьому немає потреби (загроза з боку вогню, обвалу будівлі, затоплення);
- накладаючи пов'язку, шину, не робіть того, що завдасть додаткових страждань постраждалому;
- торкатися рани руками або предметами;
- давати воду та ліки постраждалим;
- вилучати з рани живота, грудної клітки та голови предмети які стали причиною травми, спроба їх видалити може спричинити значну кровотечу;
- залишати на спині постраждалого без тям, особливо при нудоті, необхідно повернути його на бік, або повернути йому вбік голову;
- знімати одяг з постраждалого в тяжкому стані, його необхідно розрізати або розірвати;
- дозволяти постраждалому дивитись свою рану;
- стурбованим виглядом хвилювати постраждалого.

Дійте залежно від рівня загрози.
Зберігайте спокій, уникайте паніки.

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ!

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!

ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

БУДЬТЕ ВКРАЙ ОБЕРЕЖНІ НА ВОДІ!

За вікном літо. Все більше хочеться покинути квартиру й відправитися на природу, здебільшого до лісу або річки. Тому на часі говорити про воду, а точніше про правила поведінки людей на водоймах, аби відпочинок приносив радість. Усім відомо, що вода – чудодійний засіб оздоровлення організму. Купання дає людині фізичне та моральне задоволення, допомагає позбутися стресів. Але, на жаль, для деякого відпочинок біля води закінчується трагедією.

Як уникнути трагедії на воді.

Варто пам'ятати, що основними умовами безпеки є правильний вибір і обладнання місць для купання; навчання дорослих та дітей плаванню, суворе дотримання правил поведінки під час купання і катання на плавзасобах, постійний контроль за дітьми у воді з боку дорослих. Відпочинок на воді допускається тільки у спеціально відведених місцевими органами влади та обладнаних для цього місцях. Безпечніше відпочивати на воді у світлу частину доби. Купатися дозволяється в спокійну безвітряну погоду при температурі води не менше +18, повітря не нижче +24.

Не лізьте у воду в незнайомому для вас місці, уникайте води із швидкою течією, не заходьте у воду напідпитку, ніколи не плавайте наодинці, особливо якщо не впевнені у своїх силах; купаючись на "дикому пляжі" чи у незнайомому місці – не пірнайте з берега, гірки, дерева; у воду слід входити неспішно, обережно пробуючи дно ногою; купатися краще там, де є рятувальні служби; особливо слідкуйте за дітьми: їхня поведінка у воді не передбачувана; до плавок потрібно прикріпляти шпильку, якщо далеко від берега судом зведе руку чи ногу, укол шпилькою допоможе відновити еластичність м'язів; утримуйтеся від далеких запливів: переохолодження – головна причина трагічних випадків. На рівнинних річках є багато ям і вирів. Вони підступно зустрічаються біля піщаних кос, під берегом, де особливо любляють купатися діти.

На морі треба завжди зважати на хвилі, які можуть перевернути людину при вході у воду. Не намагайтеся плисти проти хвилі. Варто бути обережними біля водорізів. Не пірнайте з них, бо можна впасти – вони дуже слизькі від водоростей. Не запливайте за буйки! Великою бідою може обернутися пірнання на мілководді або в незнайомих місцях. У таких випадках можливі травми шийного відділу хребта з пошкодженням спинного мозку.

Якщо човен перевернувся, головне не розгубитися. Навіть коли перекинувся, він і тоді ще певний час тримається на воді, отже, треба зберігати спокій, і до прибуття рятувальників триматися за човен, штовхаючи його до берега. Той, хто добре вміє плавати, у першу чергу повинен допомогти тому, хто не вміє, підтримувати його на плаву. Рятувати треба спочатку одного потопаючого, а потім іншого, допомогти вправ одночасно кільком людям неможливо. Під час катання дітей необхідна присутність дорослого в кожному човні. Він мусить уміти керувати судном, добре плавати, знати прийоми надання невідкладної допомоги постраждалим на воді. Основною причиною загибелі людей на воді є страх. У більшості випадків тонуть люди, котрі вміють плавати, і з самовпевненістю запливають далеко від берега. Там вони можуть потрапити у потік холодної води. Тоді починає зводити ноги і хапає корч. У цій ситуації головне – не злякатися. Треба зануритися у воду і сильно потягти рукою на себе ступню за великий палець.

Будьте дуже обережні під час відпочинку на воді, щоб він був для Вас і Ваших дітей безпечним, весь час суворо дотримуйтеся порад рятувальників!

ЗАПОБІГТИ!

ВРЯТУВАТИ!
ДОПОМОГТИ!

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ
ПРАВИЛА НАДАННЯ першої медичної допомоги утопленикам

- витягніть потерпілого з води (не забувайте про власну безпеку);
- очистіть порожнину рота;
- покладіть потерпілого животом на стегно рятувальника таким чином, щоб голова потерпілого звисала до землі, енергійно натискаючи на груди і спину, видаліть воду з шлунку і легенів;
- розпочинайте робити штучне дихання;
- для відновлення серцевої діяльності одночасно з штучним диханням робіть непрямий масаж серця;
- викличте швидку допомогу;
- продовжуйте реанімаційні заходи до прибуття лікарів або появи ознак смерті (трупні плями);
- при появі ознак життя – зігрійте потерпілого.

НЕ ПРИПУСТИМО

Припиняти реанімаційні заходи, поки не з'являться достовірні ознаки смерті (при правильному проведенні масажу серця і штучної вентиляції легенів вдається повернути потерпілого до життя навіть через 20 хвилин після витягання його з води).

ЗАПОБІГТИ!

**ВРЯТУВАТИ!
ДОПОМОГТИ!**

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ ДІЇ ПРИ УКУСІ *каракурта*.

На території Миколаївської області проходить **аріал** розповсюдження павука *каракурта*. Цей павук набагато не безпечніший за тарантула. Його укуси можуть привести до смерті дітей або дорослих, які мають хронічні захворювання або несвоєчасно госпіталізованих в стаціонар і складає 4 - 6% від загального числа укусів - це високий відсоток. У каракурта найбільш отруйні статевозрілі самки. Отрута його в 15 разів сильніша за отруту гримучої змії.

За даними Миколаївської обласної санітарно-епідемічної станції, за період з 1995 року за допомогою до медичних закладів звернулося 115 чоловік з укусами каракурта. Троє з них померло.

В 2008 році за допомогою до медичних закладів звернулося 2 людини.

Вигляд

Каракурт досить великий павук (самка 10-20 мм, самець 4-7 мм). Самець-каракурт має чорне забарвлення і червоні з білим обідком плями на черевці. Бігає він поривчасто, швидко. Самка чорного кольору і звичайно ніяких плям, окрім двох вузьких червоно-оранжевих або жовтих смужок знизу на черевці у неї немає.

Місця розповсюдження

У сухих, позбавлених рослинності місцях, лігво, як правило, розташовується в покинутій норі гризуна, а тенета - біля входу в нору. У затінених місцях, лігво робиться в поглибленні ґрунту, серед трави і т.п. Він ховається в мишачих норах, в старих канавах, біля глинобитних стін, під кущиками полину, але не в піщаних пустелях, як часто думають. У міських умовах каракурт зустрічаються в отворах біля трамвайних шляхів на не прибраних ділянках парків і скверів.

Як запобігти укусу каракурта.

1. Уважно оглядати одягу та взуття після роботи в городі та садку.
  2. Не залишати взуття на подвір'ї в приватних будинках та дачах. Перед тим як одягтися та взутися після відпочинку на березі річки або ставка уважно огляньте та витрясіть взуття та одягу.
  3. Роботи в полі та на огороді виконуйте в печатках та в зручній одягу, яка не залишає відкритих ділянок тіла.
  4. Пояснити дітям про небезпеку на яку вони наражаються намагаючись впіймати "павука".
  5. Знищення каракурта на території приватних володінь в сараях, надвірних туалетах, темних кутах гаражів і комор, лазень.
  6. Під час відпочинку в наметах для огорожі від заповзання каракурта рекомендується застосування сітки, добре натягнутої і підвернутої краями під матрац.
- Як правило, павук кусає, тільки коли його притиснуть.

Клінічні ознаки і діагностика.

Захворювання укушеного відрізняється відсутністю місцевої реакції і різким загальним отруєнням.

1. На місці укусу видно тільки маленьку, швидко зникаючу червону плямочку.
2. Через 10-15 хвилин різкий біль розповсюджується, головним чином на ділянку живота, менше на попереки і груди. Відчуваючи оніміння ніг, постраждалий не може стояти. Він знаходиться в сильному психічному збудженні і відчуває страх смерті. Спостерігається запаморочення, головний біль, спрага, відчуття задухи.

Лікування укусів

Як попереджувальний захід пропонується припікання укушеного місця сірником, але не пізніше за дві хвилини після укусу. **Висока температура руйнує отруту.** Постраждалого необхідно зігріти дати посилене пиття, , а також снодійні і болезаспокійливі засоби (кетанол), антигістамінні препарати (супрастин, піпольфен, діазолін). Та якомога швидше звернутися до лікувального закладу.

Телефон відділення токсикології ЛШМД 36-90-18

